درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

باسمه تعالی

پایهٔ **دوازدهم**	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: **۳** تعدادسؤال: **۱۸**	ساعت شروع: **۸صبح**
امتحان: **علوم و فنون۳**	رشتهٔ: **علوم انسانی**	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۲۰	مدت امتحان: ۹۰دقیقه
نوبت **دی** ماه	مدرسهٔ دخترانهٔ ام‌البنین(س)	شمارهٔ صندلی:	دبیر: **زهرا صابری‌نیا**

تاریخ ادبیات(۲ نمره)

۱) پاسخ کوتاه دهید.

الف) اگر نهضت بازگشت ادبی به پا نشده بود، زبان شعر فارسی چه وضعیتی داشت؟ /۵

ب) «تاریخ تطوّر نظم فارسی» و «سه تابلوی مریم» به ترتیب؛ اثر کیست؟ /۵

ج) آشنایی با شعرکدام شاعر، طبع فرخی را شکوفا ساخت؟ /۲۵

د) چرا شعر در دورهٔ بیداری، زبان محاوره را برگزید؟ /۷۵

سبک‌شناسی(۲ نمره)

۲) درستی و یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. /۵

الف) شاعران دورهٔ بیداری با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع نوآوری‌هایی در عرصهٔ تخیل پدید آوردند.

ب) ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی، جایگاه زنان را در اجتماع مورد توجه قرار دادند.

۳) هر یک از عبارت‌های زیر نشان دهندهٔ کدام یک از سطح‌های زبانی، ادبی و فکری شعر و نثر دورهٔ بیداری است؟ /۷۵

الف) در شعر همراه با تغییرات زمانه، غزل‌گویی کارایی خود را از دست داد.

ب) نثر فارسی حتی پیشتازتر از شعر فارسی، گزارشی و ساده می‌شود.

ج) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

۴) جاهای خالی را کامل کنید. /۷۵

الف) گرایش به مستزاد و چهارپاره و نیز سرودن ترانه و تصنیف، به تدریج زمینه را برای ..... فراهم کرد.

ب) ..... در سخن شاعران و نویسندگان راه یافت و بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان گردید.

ج) از شاخه‌های ارزنده‌ای که در نثر عصر بیداری چشم‌نواز است، ..... است.

زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۵) موسیقی معنوی کدام گزینه بیشتر است؟ /۲۵

الف)داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو — کز باغ جهان لاله‌عذاران همه رفتند

ب) افسوس که افسانه‌سرایان همه خفتند — اندوه که اندوه‌گساران همه رفتند

۶) ترتیب ابیات از نظر آرایه‌های: (تلمیح، متناقض‌نما، مراعات نظیر و استعارهٔ مصرّحه) **در کدام گزینه درست است؟** /۲۵

الف) گر از این منزل ویران به سوی خانه روم — دگر آنجا که روم عاقل و فرزانه روم

ب) مجنون که به دیوانه‌گری شهرهٔ شهر است — در دشت جنون همسفر عاقل ما بود

ج) حرفی است این که خضر به آب بقا رسید — زین چرخ دل‌سیه، دم آبی ندید کس

د) دولت عشق بین که چون از سر فقر و افتخار — گوشهٔ تاج سلطنت می‌شکند گدای تو

۱) الف- د- ب- ج ۲) ج- الف- ب- د ۳) د- ج- الف- ب ۴) ب- د- الف- ج

ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم

www.kanoon.ir

۷) آرایهٔ شاخص بیت زیر چیست؟ توضیح دهید این آرایه چگونه موجب ایجاد ناسازی معنایی شده است. /۷۵

چیست این سقف بلند سادهٔ بسیار نقش هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست

۸) با یک دلیل توضیح دهید در بیت زیر لفّ و نشر مشوّش دیده می‌شود؟ /۵

روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند

۹) شاعر در بیت زیر، برای بهتر ادا کردن مقصود خود از کدام آرایه استفاده کرده است؟ /۲۵

گفتی به روزگاران مهری نشسته گفتم: بیرون نمی‌توان کرد حتّی به روزگاران

۱۰) با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری
وز نفحهٔ روح‌بخش اسحار رفت از سر خفتگان خماری
بگشود گره ز زلف زر تار محبوبهٔ نیلگون عماری
یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت‌خو حصاری
یاد آر ز شمع مرده یاد آر

الف) از قرار گرفتن قافیه در پایان هر مصراع، می‌توان گفت که قالب شعر ..... است. /۱۵

ب) بیت ..... اشاره و تلمیح دارد به آیهٔ: «جاءَ الحق وَ زَهَقَ الباطِل»(۸۱/ اسراء)

ج) در مصراع پایانی، «شمع مرده» ..... از ..... است.

د) کاربرد واژهٔ عامیانهٔ «سیاهکاری»، سبب ایجاد دو آرایهٔ..... و ..... در متن شده است.

۱۱) کاربرد واژهٔ «خاری» در بیت زیر، سبب خلق کدام بدیع لفظی شده است؟ توضیح دهید. /۷۵

خلد گر به پا خاری آسان برآید چه سازم به خاری که در دل نشیند؟

۱۲) با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

در آینه دوباره نمایان شد/ با ابر گیسوانش در باد/ باز آن سرود أناالحق/ ورد زبان اوست.

الف) نوع تشبیه را مشخص کنید. /۲۵

ب) بارزترین آرایهٔ این سروده چیست؟ و کدام واژه سبب خلق این آرایه شده است؟ /۵

ج) بین دو کلمهٔ..... و ..... می‌توان آرایهٔ تناسب یافت. /۵

۱۳) سعدی در متن زیر، چگونه بین دو کلمهٔ: «آسمان» و «زمین» تضاد ایجاد کرده است؟ /۵

زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار

موسیقی شعر(۶ نمره)

۱۴) تقطیع ترکیب‌های زیر با کدام اختیار شاعری مطابقت دارند؟ توضیح دهید. /۱۵

خرّمی می: - UUU-	غم کاشانه: U- - - -	بر آب و آتش: U- - - -

۱۵) با توجه به چهار بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۱) گفتی به غمم بنشین یا از سر جان برخیز فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم
۲) من از آن روز که در بند توام، آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم
۳) ز دو دیده خون‌فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی
۴) دانست که دل اسیر دارد دردی نه دواپذیر دارد

ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم

www.kanoon.ir

الف) کدام بیت، هم همسان دولختی است و هم دووزنی؟ توضیح دهید.	۱
ب) کدام بیت، بدون آنکه دووزنی باشد، فقط همسان دولختی است؟ چرا نمی‌توان آواهای آن را به دو صورت برش داد؟	۱
پ) وزن‌واژهٔ پایانی کدام بیت را می‌توان به چهار حالت مختلف برش داد و خواند؟ توضیح دهید.	۱/۲۵
ت) کدام ابیات فاقد اختیار زبانی است؟ آنها را مشخص کنید.	/۵
ث) اختیار زبانی حذف همزه در کدام بیت آشکار است؟	/۲۵
ج) در هجای هشتم از مصراع دوم کدام بیت می‌توان اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه(کسرهٔ اضافه) به بلند را دید؟	/۲۵
چ) با استفاده از اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه، واژهٔ «آهویی‌ام» را به جای کدام واژه از بیت دوم می‌توان قرار داد؟	/۲۵

نقد و تحلیل نظم و نثر(۴ نمره)

۱۶)با مقایسهٔ دو بیت زیر از دو شاعر دورهٔ بازگشت ادبی، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۱) به نام خداوند بینش‌نگار　　خردآفرین، آفرینش‌نگار

۲) هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم　　جهان و هر چه در او، جز به کام خویش ندیدم

الف) با تحلیل هر دو بیت در سطح فکری، نشان دهید کدام بیت از نظر تخیل و اندیشه پیرو سبک عراقی است؟ ۱/۲۵

ب) برای بیت نخست دو ویژگی در سطح زبانی بنویسید. /۵

۱۷) بیت زیر را بخوانید و آن را در سطح ادبی و فکری تحلیل کنید.(از هر سطح دو مورد کافی است.)

آتش حبّ‌الوطن چو شعله فروزد　　از دل مؤمن کند به مجمره اسپند ۱

۱۸) متن زیر را از کتاب «چرند و پرند» دهخدا بخوانید و به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

«باری، چه دردسر بدهم؟ آن‌قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این‌کار واداشت. حالا که می‌بینند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فرّاش قرمزپوش می‌بینند، دلش می‌تپد تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد، هی می‌گوید: امان از همنشین بد».

الف) با ذکر دو دلیل، نشان دهید این متن از نظر زبانی مربوط به دورهٔ بیداری است. /۵

ب) در سطح ادبی، کدام شکل از علم بیان این متن را به زبان توده و عامهٔ مردم نزدیک‌تر کرده است؟ دو نمونه از آن را ذکر کنید. /۷۵

پایان

جمع ۲۰